

Massasje før fødselen er nyttig

Prenatal massasje av perineum forhindrer skader under fødselen hos førstegangsgravide.

Perineal massasje innebærer å tøyne perineum med olje på fingrene fra 35 ukers graviditet omtrent ti minutter daglig. Slik massasje medfører at det sjeldnere blir nødvendig å sy rifter i perineum under fødselen. Effekten kan imidlertid kun påvises hos førstegangsgravide (1, 2). En ny undersøkelse viser at kvinner som har gjennomført slik massasje, er overveiende positive og kan tenke seg å gjøre det igjen (3). Skader i perineum kan gi inkontinens, dyspareuni og vedvarende smerter. Slike problemer forekommer sjeldnere hos kvinner med intakt perineum.

Før, ikke under fødsel

– Studier har vist at strekking av perineum de siste 6–7 uker før fødselen kan være gunstig for å hindre suturkrevende rifter under fødsel, sier professor emeritus Per Bergsjø. Slik massasje er også forsøkt under selve fødselen, men dette viste seg imidlertid ikke å ha effekt (4).

– Prenatal massasje er ikke beskrevet i norske lærebøker, og så vidt jeg vet er metoden ikke i vanlig bruk i Norge. Siden slik massasje ikke er skadelig og kvinnene synes det er greit å gjennomføre, bør vi vurdere å innføre dette i veiledningen av førstegangsgravide, sier Bergsjø.
– Erlend Hem, *Tidsskriftet*

Litteratur

1. Johanson R. Perineal massage for prevention of perineal trauma in childbirth. *Lancet* 2000; 355: 250–1.
2. Eason E, Labrecque M, Wells G, Feldman P. Preventing perineal trauma during childbirth: a systematic review. *Obstet Gynecol* 2000; 95: 464–71.
3. Labrecque M, Eason E, Marcoux S. Women's views on the practice of prenatal perineal massage. *Br J Obstet Gynaecol* 2001; 108: 499–504.
4. Stamp G, Kruzins G, Crowther C. Perineal massage in labour and prevention of perineal trauma: randomised controlled trial. *BMJ* 2001; 322: 1277–80.

Kunstig hjertepumpe ved avansert hjertesvikt

Hos pasienter med avansert hjertesvikt førte implantasjon av kunstig hjertepumpe til signifikant høyere overlevelse og til bedre livskvalitet etter ett år.

Det viser en ny randomisert studie fra USA. Mekaniske kunstige hjerter er under utvikling til bruk ved avansert hjertesvikt, primært i påvente av hjertetransplantasjon.

Bedre overlevelse og livskvalitet

129 pasienter med avansert hjertesvikt og som ikke var funnet å være kandidater for hjertetransplantasjon, ble randomisert til å få implantert en elektrisk drevet, mekanisk, kunstig hjertepumpe (HeartMate) eller til fortsatt medikamentell hjertesviktbehandling (1). Ettårs overlevelse i de to gruppene var henholdsvis 52 % og 25 % ($p = 0,002$) og toårs overlevelse 23 % og 8 % ($p = 0,09$). Livskvalitetsmål var også signifikant bedre i den første gruppen. I en lederkommentar diskuteres medisinske og helseøkonomiske sider ved bruk av kunstig hjertepumper (2).

Fremtidig alternativ

– Kunstige hjertepumper har til nå først og fremst vært anvendt som en «bro» til hjertetransplantasjon, forteller professor Odd Geiran ved Thoraxkirurgisk avdeling, Rikshospitalet. Pumpen blir implantert kirurgisk enten intraabdominalt (som ved HeartMate) eller intratorakalt, men i de fleste tilfeller må systemet forsynes med energi fra en kilde utenfor kroppen. Dette innebærer risiko for infeksjoner. Det er også andre tekniske og medisinske problemer knyttet til de ulike typer pumper.

Geiran mener REMATCH-studien viser at kunstige hjertepumper på sikt også kan bli et alternativ til hjertetransplantasjon. Utviklingen vil være avhengig av nye og bedre tekniske løsninger og av kostnadene, som er høye.
– Petter Jensen Gjersvik, *Tidsskriftet*

Litteratur

1. Rose EA, Gelijns AC, Moskowitz AJ, Heitjan DF, Stevenson LW, Dembitsky W et al. Long-term use of a left ventricular assist device for end-stage heart failure. *N Engl J Med* 2001; 345: 1435–43.
2. Jessup M. Mechanical cardiac-support devices – dreams and devilish details. *N Engl J Med* 2001; 345: 1490–3.

Betent hjerte

To artikler i *JAMA* (2001; 286: 2107–13 og 2136–42) styrker teorien om at aterosklerose er en betennelsestilstand. I den ene har man sett på data fra en prospektiv intervensjonsundersøkelse av 3 269 pasienter med ustabil angina. Høye nivåer av interleukin 6 viste seg å være en sterk, uavhengig risikofaktor for mortalitet. Den andre studien, en kasus-kontroll-undersøkelse, viser at forhøyede nivåer av myeloperoxidasidase er assosiert med økt risiko for hjerte- og karsykdommer. På lederplass (s. 2154) understrekes imidlertid at inflammasjonsmarkører foreløpig ikke har noen sikker plass i utredningen av hjerte- og karsykdommer.

NSAID-preparater mot Alzheimer

Ikke-steroid antiinflammatoriske midler (NSAID-preparater) reduserer risikoen for Alzheimers sykdom (*N Engl J Med* 2001; 345: 1515–21). 6 989 personer eldre enn 55 år ble fulgt i gjennomsnitt 6,8 år. Risikoen for å utvikle Alzheimers sykdom var fem ganger så høy hos dem som aldri hadde brukt NSAID-preparater, i forhold til dem som hadde brukt slike medikamenter i mer enn to år sammenlagt. Man fant derimot ingen holdepunkter for at NSAID-preparater reduserer risikoen for å utvikle vaskulær demens.

Bedre å vite

Nesten 90 % av hjemmeboende eldre ønsker å være informert om sin sykdom dersom de skulle få kreft (*BMJ* 2001; 323: 1160). Det viser en spørreundersøkelse fra Storbritannia, der 270 personer over 64 år deltok. Over halvparten av dem som ønsket informasjon, ville vite mest mulig om sykdommen. 28 % ville imidlertid ikke at familien skulle informeres. Resultatene fra en slik undersøkelse kan være nyttige blant annet i møte med pårørendes ønske om å skåne eldre familiemedlemmer med alvorlig sykdom.

Bartters syndrom

Bartters syndrom rammer nyrene, og karakteriseres ved alkalose, hypokalemi og økt aldosteronproduksjon (*Nature* 2001; 414: 558–61). Syndromet har flere undergrupper, hvorav én kjennetegnes ved samtidig døvhets. Genet der en defekt fører til utvikling av denne typen Bartters syndrom, er nylig identifisert, og koder for membranproteinet barttin. Nye forsøk viser at barttin utgjør en viktig subenhet i enkelte klorkanaler. Disse finnes både i det indre øret og i nyretubuli.

– Ragnhild Ørstavik, *Tidsskriftet*